

У [Д. Дечев](#) името е тракийско. В Реалната енциклопедия се казва, че Ганос е тракийски град в Северна Пропонтида. Според Инвентарния свод на полисите, Ганос се определя като пределинистическо селище, незасвидетелствано като полис, а по-скоро като крепост, която може да се идентифицира със **Серейон тейхос**; в същото време, Ганиада е определен като топоним, свързан с Ганос.

Според Ксенофонт (вер. 430-354 г.пр.н.е.) **Бизанте**, наред с Ганос и **Неон тейхос**, е едно от сигурно държаните укрепени места с пристанище от **Севт (II)** (401/400-387/386 г.пр.н.е.) - парадинаст на одриския цар **Медок/Амадок I** (405/404-387/386 г.пр.н.е.) в края на V и началото на IV в.пр.н.е. (Хеп. *Anab.* VII, 5, 6-8). Представянето у Ксенофонт не е целъ стриктна географска подредба, а изтъкването на предимствата на Бизанте като хубава крепост с пристанище на Севт (II). Полисът Бизанте отсъства като име у Псевдо-Скилакс (IV в.пр.н.е.). Но по неговата географска подредба (Ps.-Skylax, 67) с посока запад/югозапад - изток/североизток, от **Хераклея** насетне следват Ганос, Ганиада, Неон тейос. И у двамата автори се повтарят Ганос и Неон тейхос, различията са в третото име. Бизанте от Ксенофонт се оказва на мястото на Ганиада при Псевдо-Скилакс. Така, Бизанте, който е пропуснат у Псевдо-Скилакс, поради принадлежността му към областта Ганиада, се локализира североизточно от крепостта-резиденция Ганос, тоест в североизточната част на областта Ганиада, в която централна е крепостта Ганос.

Съществува мнение, че Ганос не е гръцки град. Това становище има своите сериозни аргументи, защото Ганос е град дотолкова, доколкото е укрепено място, най-точно казано от Ксенофонт. Той е тракийска крепост-резиденция, на Пропонтийското крайбрежие, несъмнено владяна от одриските царе. От тази крепост (и днес е запазено името Ганос при турското селище Газикьой) произлиза надпис, в който не само, че се открива одриското царско име Севт, добре известно от този район на Тракия, но неговият син Аполониос е свързан чрез оброк/клетва с богинята Ганеа, чието име несъмнено е местното тракийско название на **Великата богиня-майка**. Тази Велика богиня-майка Ганеа има своето място именно тук, където е владетелската резиденция Ганос, в средата на крайбрежието на **Хиерон орос - Свещената планина** на траките. Така, идентификацията на Хиерон орос с Ганиада - областта на Божествеността - е пълна. Тя се потвърждава и от Страбон (64 г.пр.н.е.- 21 г.от н.е.), който казва, че *Хиерон орос е почитан от всички местни и е нещо като акропол на страната* (Strab. VII, 55). Това несъмнено са местните **траки**, които и по времето на Страбон извършват своите сакрални действия и обреди. У Демостен (384-322 г.пр.н.е.), в Северна Пропонтида се изброяват топонимите: Серейон тейхос и **Ергиске** и Хиерон орос (Demosthen. VII, 36-37). При Есхин (ок. 389-314 г.пр.н.е.) те са Ергиске и **Миргиске** и Ганос и Ганиада (Aeschyn. III, 82). Миргиске се идентифицира с **Мюртенон** и е очевидно при Ергиске. При това положение Ергиске и Хиерон орос от първия случай се оказват дублирани с Ергиске и Ганос и Ганиада от втория. Така, Ганиада се оказва местното тракийско название на

Свещената планина на траките, наречена от елините Хиерон орос.

Градът Бизанте се локализира в Европейска Турция, при днешния гр. Текирдаг (с по-старо име Райдесто/Родосто), който е в северната крайбрежна част на планината на Северното Мраморноморие, носеща днес името Текир даг. Това е същата древна крайбрежна планина, наричана на гръцки Хиерон орос, а на тракийски Ганиада.

В подредбата на Псевдо-Скилакс (Ps.-Skylax, 67) името Серейон тейхос отсъства. Подобно на случая с Бизанте, приблизително, там се назовава тракийската крепост Ганос и областта Ганиада.

Така се оказва, че Серейон тейхос е в южната част на областта Ганиада. Но Ганос е на крайбрежието на Хиерон орос, където е Серейон тейхос заедно с Ергиске. Очевидно е, че Ганос е тракийска крепост на Мраморно море, а не е елински полис. С нея се свързва областта на Свещената планина на одрисите Ганиада, която е едно от местата на Великата богиня-майка. Неслучайно, именно тук се намира и царската хазна - съкровищницата на одрисите (Demosthen. XXIII, 104), което ще рече, че областта на Хиерон орос/Свещената планина/Ганиада, е царска крайбрежна собственост, а не е обикновена парадинастична област.

Стратегическото разположение на крайбрежната одриска царска резиденция Ганос, приблизително по средата на Северна Пропонтида, е едно от най-вероятните обяснения за успешно взимане на данъци от полисите в този район от Одриския царски двор. Тук, одриските царе разполагат с внушителни свои собствени резиденциални владения на Мраморно море, поради което могат да поставят едни от полисите като Бизанте и Серейон тейхос в пълна, а други като **Бизантион**, **Селимбрия**, **Даунион тейхос**, **Перинт**, **Дидюмон тейхос** и **Неон тейхос/Херайон тейхос**, в частична зависимост.

□

Попов Д. 2007: Попов Д. *Тракийските царе. Поведение и превъплъщения*. Издателска къща ЛИК. София, 2007, 203-205

Порожанов К. □2010: Порожанов К. Двадесет□ резиденции на одриските царе. - *Научни известия*, г. VI, кн. 1-2, Правно-исторически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Университетско издателство „Неофит Рилски“. Благоевград, 2010, 17-29.

Фол Ал. 1987: Фол Ал. Опит за локализация на селищата от Рогозенските надписи. - *Археология*, 1987, 3, 2.

Detschew D. 1976: Detschew D. *Die Thrakischen Sprachreste*. Wien, 1976 (2), 99.

Inventory 2004: An Inventory of Archaic and Classical *Poleis*. An Investigation Conducted by The Copenhagen Polis Centre for the Danish National Research Foundation. (Eds. M. H. Hansen and Th. H. Nielsen). Oxford University Press, 2004, p. 913.

Isaac B. 1986: Isaac B. The Greek Settlements in Thrace until Macedonian Conquest. - *Studies of the Dutch Archaeological and Historical Society*, Vol. X, Edited by B.H.Isaac and J.G.P.Best. E.J.Brill. Leiden, 1986, 202.

Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung von Georg Wissowa, Kroll u.a.. Stuttgart, XIII HB, 708.

Porozhanov K. 2009: Porozhanov K. The Residences of the Odrysiian Rulers. - *Thracia*, 18, In Memory of Alexander Fol. *Professor Alexander Fol Centre of Thracology*, Eyes Advertising Agency. Sofia, 2009, 255-270.

□

Калин Порожанов